

ศักยภาพการแข่งขันของภาคการเกษตรไทยหลังเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

พัชรี สุริยะ^{1*}

กระแสการเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุน (Trade and Investment Liberalization) เป็นที่นิยมไปทั่วโลก โดยนานาประเทศให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่มหรือการจัดทำข้อตกลงทางการค้าและการลงทุนเสรีทั้งในระดับทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคีอย่างแพร่หลาย ประชาคมอาเซียน (ASEAN Community: AC) เป็นการรวมกลุ่มของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งพัฒนาจากสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ หรืออาเซียน (Association of South East Asian Nations : ASEAN) ปัจจุบันมีประเทศสมาชิกทั้งหมด 10 ประเทศ ได้แก่ ประเทศไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ บรูไน เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา สาระสำคัญหรือเสาหลัก (Pillars) ของประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ 1) ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political-Security Community: APSC) 2) ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC) และ 3) ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio-Cultural Community: ASCC) โดยอาเซียนจะเป็นประชาคมอาเซียนอย่างเป็นทางการ ในวันที่ 31 ธันวาคม 2558 (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2556) ในบทความนี้จะขอล่าวรายละเอียดเฉพาะประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community: AEC)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาคอาเซียน ซึ่งพัฒนา

มาจากเขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area: AFTA) โดยมีเป้าหมาย 4 ประการ คือ 1) การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินทุนได้อย่างเสรีในด้านการเปิดเสรีทางการค้านั้น ประเทศสมาชิกทุกประเทศจะต้องยกเลิกการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff Barrier) และลดภาษีนำเข้าสินค้าจากอาเซียนเป็นศูนย์ ยกเว้นรายการสินค้าอ่อนไหว (Sensitive Product Lists) และรายการสินค้าที่อ่อนไหวสูง (Highly Sensitive Product Lists) ซึ่งประเทศสมาชิกสามารถเก็บภาษีนำเข้าได้ภายใต้อัตราภาษีตามมติข้อตกลงของ AEC สำหรับประเทศสมาชิกเก่า (ไทย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และบรูไน) การเปิดเสรีทางการค้ามีผลบังคับใช้ตั้งแต่ 1 มกราคม 2553 เป็นต้นไป และสำหรับประเทศสมาชิกใหม่ (เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา) การเปิดเสรีทางการค้ามีผลบังคับใช้ภายในปี 2558 2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน โดยส่งเสริมนโยบายพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี นโยบายการแข่งขันที่เป็นธรรม สิทธิทรัพย์สินทางปัญญา การคุ้มครองผู้บริโภค และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เอื้อประโยชน์ต่อประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน 3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน โดยลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างสมาชิกเก่าและใหม่ และ 4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก โดยการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศนอก

¹ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์การเกษตร คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

* Corresponding author: patsae1@kku.ac.th

ภูมิภาคด้วยการจัดทำข้อตกลงการค้าเสรี (Free Trade Agreement: FTA) หรือการรวมกลุ่มทางการค้ารูปแบบอื่นๆ (กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ, 2556)

สำหรับข้อตกลงการเปิดเสรีทางการค้าของ AEC ที่มีต่อภาคการเกษตรของไทย พบว่าประเทศไทยยกเลิกการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีและลดภาษีนำเข้าสำหรับสินค้าเกษตรทุกชนิดจากประเทศอาเซียนเป็นศูนย์ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 เป็นต้นไป ยกเว้นสินค้าเกษตรที่เป็นรายการสินค้าอ่อนไหว 4 กลุ่มสินค้า คือ เมล็ดกาแฟ มันฝรั่ง เนื้อมะพร้าว และไม้ตัดดอก ซึ่งยังคงเก็บภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 5 (สำนักเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2556)

สำหรับประเทศสมาชิกอื่นๆ มีการกำหนดสินค้าเกษตรที่เป็นรายการสินค้าอ่อนไหวและรายการสินค้าอ่อนไหวสูงแตกต่างกันไป ดังนี้

- บรูไนไม่มีสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหว คือ กาแฟและชา (อัตราภาษีนำเข้า 5% ในปี 2553)
- มาเลเซียมีสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหว คือ สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อสุกร เนื้อไก่ ไข่ พืชและผลไม้บางชนิด และยาสูบ (อัตราภาษีนำเข้า 5% ในปี 2553) และมีสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหวสูง คือ ข้าว (อัตราภาษีนำเข้า 20% ในปี 2553)
- ฟิลิปปินส์มีสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหว คือ สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อสุกร เนื้อไก่ มันสำปะหลัง และข้าวโพด (อัตราภาษีนำเข้า 5% ในปี 2553) และมีสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหวสูง คือ ข้าว (คงอัตราภาษีนำเข้า 40% ถึงปี 2557 และลดลง 35% ในปี 2558) และน้ำตาล (คงอัตราภาษีนำเข้า 38% ถึงปี 2554 และลดลงตามลำดับเป็น 5% ในปี 2558)
- กัมพูชามีสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหว คือ เนื้อไก่ ปลามีชีวิต ผักและผลไม้บางชนิด และพืชบางชนิด (อัตราภาษีนำเข้า 5% ในปี 2558)
- ลาวมีสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหว คือ สัตว์มีชีวิต เนื้อโค เนื้อกระบือ เนื้อสุกร เนื้อไก่ ผักและผลไม้บางชนิด ข้าว และยาสูบ (อัตราภาษีนำเข้า 5% ในปี 2558)

- พม่ามีสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหว คือ ถั่ว กาแฟ น้ำตาล ไข่ และฝ้าย (อัตราภาษีนำเข้า 5% ในปี 2558)
- เวียดนามมีสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหว คือ สัตว์มีชีวิตบางชนิด เนื้อไก่ ไข่ พืชบางชนิด เนื้อสัตว์ปรุงแต่ง และน้ำตาล (อัตราภาษีนำเข้า 5% ในปี 2558)
- อินโดนีเซียไม่มีสินค้าเกษตรที่เป็นรายการสินค้าอ่อนไหว แต่มีสินค้าเกษตรที่เป็นสินค้าอ่อนไหวสูง คือ ข้าว (อัตราภาษีนำเข้า 25% ในปี 2558) และน้ำตาล (อัตราภาษีนำเข้า 5-10% ในปี 2558)
- สิงคโปร์ไม่มีสินค้าเกษตรที่เป็นรายการสินค้าอ่อนไหวและสินค้าอ่อนไหวสูง

ศักยภาพการแข่งขันของภาคการเกษตรไทยหลังเปิด AEC

ภาคการเกษตรเป็นภาคเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย สามารถสร้างรายได้จากการส่งออกปีละหลายแสนล้านบาท เกษตรกรมีความเชี่ยวชาญในการผลิตเนื่องจากประกอบอาชีพเกษตรมาเป็นเวลานาน และผู้แปรรูปสินค้าเกษตรมีความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีการแปรรูป และผลิตสินค้าที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานโลก ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าเกษตรและอาหารรายใหญ่ของโลกมาโดยตลอด การค้าสินค้าเกษตรของไทยส่วนใหญ่เป็นการค้ากับประเทศนอกภูมิภาคอาเซียน เช่น ประเทศญี่ปุ่น สหภาพยุโรป และสหรัฐอเมริกา เป็นต้น โดยในปี 2546 มูลค่าการค้า (ส่งออกและนำเข้า) ของไทยกับนอกภูมิภาคอาเซียนเท่ากับ 720,454 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 83.20 ของมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรทั้งหมดของไทย ขณะที่มูลค่าการค้าสินค้าเกษตรของไทยกับภูมิภาคอาเซียนเท่ากับ 145,480 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 16.80 ของมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรทั้งหมดของไทย แต่เป็นที่น่าสนใจว่าแนวโน้มการค้าสินค้าเกษตรของไทยกับภูมิภาคอาเซียนมีการเจริญเติบโตขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งในปี 2555 มีมูลค่าเท่ากับ 345,615 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 19.38 ของมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรทั้งหมดของไทย ขณะเดียวกันสัดส่วนการ

ค้าสินค้าเกษตรของไทยกับนอกภูมิภาคอาเซียนก็ค่อยๆ ลดลง (Figure 1) สาเหตุที่ทำให้มูลค่าการค้าของไทยกับภูมิภาคอาเซียนมีบทบาทมากขึ้นเนื่องมาจากประเทศไทยและสมาชิกอาเซียนเก่าได้เริ่มดำเนินการเปิดเสรีทางการค้าตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2553 แล้วนั้น

ดังนั้นในการเปิดเสรีของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนอย่างเต็มรูปแบบที่จะเกิดขึ้นในปี 2558 นี้ จึงมีแนวโน้มว่าการค้าและการลงทุนในด้านสินค้าเกษตรระหว่างสมาชิกอาเซียนด้วยกันจะขยายตัวยิ่งขึ้น

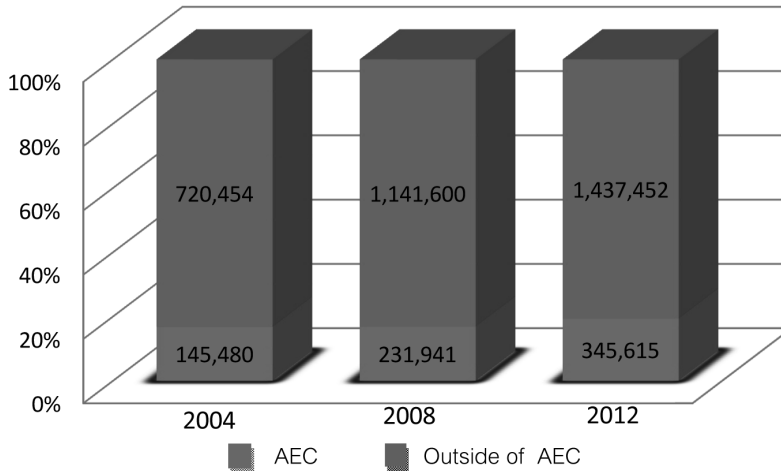

Figure 1 Thailand : Value of exports (2004-2012)

Source: Office of Agricultural Economics, 2013

เมื่อพิจารณาถึงการส่งออกและการนำเข้าสินค้าเกษตรของไทย พบว่ามูลค่าการส่งออกและมูลค่าการนำเข้าสินค้าเกษตรของไทยกับภูมิภาคอาเซียนระหว่างปี 2547-2555 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะกับแนวโน้มมูลค่าการค้าสินค้าเกษตรของไทยเกินดุลอย่างต่อเนื่องเช่นกัน (Table 1) สำหรับตลาดส่งออกสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในภูมิภาคอาเซียน 5 อันดับแรก คือ มาเลเซีย (32%) อินโดนีเซีย (19%) เวียดนาม (10%) กัมพูชา (9%) และสิงคโปร์ (9%) โดยสินค้าเกษตรที่มีมูลค่าส่งออกสูง 5 อันดับแรก

ได้แก่ ยางธรรมชาติ น้ำตาลทราย ข้าว เครื่องดื่ม และผลิตภัณฑ์มันสำปะหลัง ส่วนแหล่งนำเข้าสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยจากภูมิภาคอาเซียน 5 อันดับแรก คือ อินโดนีเซีย (28%) มาเลเซีย (25%) เวียดนาม (15%) ฟิลิปปินส์ (12%) และสิงคโปร์ (10%) โดยสินค้าเกษตรที่ประเทศไทยนำเข้าจากภูมิภาคอาเซียน 5 อันดับแรก ได้แก่ ริงนก ผลิตภัณฑ์จากใบยาสูบ ปลาทะเลและสัตว์น้ำ เมล็ดกาแฟ และอาหารปรุงแต่งที่ใช้เลี้ยงทารกที่ผลิตจากนมและผลิตภัณฑ์ (สำนักเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2556)

Table 1 Thailand: Value of exports (2004-2012)

Region	2004		2008		2012	
	Export	Import	Export	Import	Export	Import
AEC	109,906	35,574	187,175	44,766	268,668	76,947
Outside of AEC	554,585	165,869	866,899	274,701	1,080,667	356,785
Total	664,491	201,443	1,054,074	319,467	1,349,335	433,732

Source: Office of Agricultural Economics, 2013

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2555) ได้วิเคราะห์ศักยภาพการแข่งขันของสินค้าเกษตรไทย ด้วยวิธี Thailand Competitiveness Matrix: TCM โดยพิจารณาจากความสัมพันธระหว่าง 2 ปัจจัยหลัก คือ ปัจจัยความน่าสนใจของสินค้า (Attractiveness Factors) และปัจจัยความสามารถในการแข่งขันของสินค้า (Competitiveness Factors) เพื่อระบุตำแหน่งหรือสถานะของสินค้าเกษตรชนิดนั้นในเมทริกซ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 6 สถานะ คือ Star, Opportunity, New Wave, Falling Star, Question Mark และ Trouble เพื่อให้เกิดความง่ายในการเข้าใจในบทความนี้จะพิจารณาแบ่งกลุ่มสินค้าเกษตรตามความพร้อมหรือศักยภาพการแข่งขันของไทยหลังเปิด AEC ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่มหลักๆ คือ

- **กลุ่มสินค้าเกษตรที่ไทยมีศักยภาพสูงเมื่อเทียบกับคู่แข่ง** ได้แก่ เนื้อสุกร โคเนื้อและผลิตภัณฑ์ ไก่เนื้อและผลิตภัณฑ์ น้ำตาลทราย มังคุด ลำไย และสับปะรดกระป๋องและน้ำสับปะรด โดยสินค้าที่มีความโดดเด่นมากในกลุ่มนี้ คือ สินค้าปศุสัตว์ เนื่องจากประเทศไทยมีการพัฒนาทางด้านเทคโนโลยี การเลี้ยงและพันธุกรรมที่ก้าวหน้าที่สุดในภูมิภาคอาเซียน โดยเฉพาะโคเนื้อและผลิตภัณฑ์เป็นอีกสินค้าที่ประเทศไทยมีศักยภาพการแข่งขันสูงกว่าประเทศอื่นๆ ในอาเซียนแทบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านพันธุ์ โคเนื้อ การเลี้ยง การแปรรูปนม และสถาบันเกษตรกรที่เข้มแข็ง ซึ่งสามารถพัฒนาให้ประเทศไทยเป็น ศูนย์กลางอุตสาหกรรมนม (Hub) ในภูมิภาคอาเซียนได้

(ดำรง และคณะ, 2551; กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2555; สุภาวดี และคณะ, 2555)

- **กลุ่มสินค้าเกษตรที่ไทยมีศักยภาพใกล้เคียงกับคู่แข่ง** ได้แก่ ข้าว (เวียดนามและกัมพูชา) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (ลาวและกัมพูชา) กุ้ง (อินโดนีเซียและเวียดนาม) ปลาทูน่า (ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย) ไหม (เวียดนาม) และยางพารา (อินโดนีเซียและมาเลเซีย)

- **กลุ่มสินค้าเกษตรที่ไทยมีศักยภาพต่ำเมื่อเทียบกับคู่แข่ง** ได้แก่ เมล็ดกาแฟ (เวียดนามและอินโดนีเซีย) ปาล์มน้ำมัน (อินโดนีเซียและมาเลเซีย) และมะพร้าว (ฟิลิปปินส์และอินโดนีเซีย) สินค้าเกษตรกลุ่มนี้จะได้รับผลกระทบมากหลังเปิด AEC ถึงแม้ว่าประเทศไทยได้กำหนดสินค้าเหล่านี้ไว้เป็นรายการสินค้าอ่อนไหว ซึ่งสามารถเก็บภาษีนำเข้าในอัตราร้อยละ 5 แต่ประเทศคู่แข่งในอาเซียนมีต้นทุนการผลิตต่ำกว่าประเทศไทย ดังนั้นผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และรัฐบาลจะต้องมีการปรับตัวและเตรียมรับมือกับการแข่งขันเสรีอย่างเต็มรูปแบบในปี 2558 นี้

แนวทางการปรับตัวของภาคการเกษตรไทย

ในภาพรวมแล้วการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC ถ้าหากมองว่าเป็นโอกาสก็จะก่อให้เกิดประโยชน์ในการขยายตลาดสินค้าของไทยจากประชากรไทย 60 ล้านคน เป็นประชากรอาเซียน 600 ล้านคน การยกเลิกกำแพงภาษีและการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีจะทำให้สินค้าเกษตรที่

ประเทศไทยมีศักยภาพในการแข่งขันสามารถขยาย การส่งออกได้ แต่ในขณะเดียวกัน AEC จะเป็นอุปสรรค สำหรับสินค้าเกษตรที่ไทยมีศักยภาพใกล้เคียงกับ คู่แข่งขันหรือต่ำกว่าคู่แข่ง โดยผู้ผลิตในประเทศไทย จะต้องเผชิญกับคู่แข่งทางการค้าเพิ่มขึ้น ซึ่งผู้ผลิต และผู้ประกอบการต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถแข่งขัน ได้ ประเทศไทยจะได้ประโยชน์จากการเปิด AEC มากหรือน้อยจึงขึ้นอยู่กับมาตรการตระหนักถึงโอกาสและ ความท้าทาย เพื่อเตรียมความพร้อมและแนวทางการ ปรับตัวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ซึ่ง แนวทางการปรับตัวนั้นต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เชื่อมโยงกันตลอดห่วงโซ่อุปทานของสินค้าเกษตร ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ดังนี้

ต้นน้ำ คือ เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตร จะต้อง เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต อาจทำได้โดยการเพิ่ม ผลผลิตต่อไร่ หรือลดต้นทุนการผลิต นอกจากนั้น เกษตรกรควรให้ความสำคัญกับความปลอดภัย คุณภาพและมาตรฐานสินค้า และติดตามข้อมูล ข่าวสารและความต้องการของตลาด ซึ่งจะทำให้ เกษตรกรสามารถสร้างผลผลิตเกษตรที่มีมูลค่าสูงได้ เช่น ข้าวอินทรีย์ ข้าวคุณธรรม ผักปลอดสารพิษ เป็นต้น

กลางน้ำ คือ สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการ สถาบันเกษตรกรจะต้องพัฒนาบทบาทของตนเองใน ด้านการรวบรวมสินค้าและจำหน่ายปัจจัยการผลิต บริหารต้นทุนโลจิสติกส์ให้ต่ำ เชื่อมโยงธุรกิจระหว่าง เกษตรกรและผู้ประกอบการในประเทศและต่างประเทศ และทำหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลหรือองค์ความรู้ด้านการ ผลิตและการตลาดแก่เกษตรกร สำหรับผู้ประกอบการ หรือผู้แปรรูป จะต้องเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยการ ลดต้นทุนในการแปรรูป ต้นทุนวัตถุดิบ และต้นทุน โลจิสติกส์ การเปิดเสรีทางการค้าและการลงทุนอาจ เป็นช่องทางหนึ่งที่ทำให้ผู้แปรรูปสามารถเข้าถึง แหล่งวัตถุดิบเกษตรที่ราคาถูกลง เช่น ข้าวโพดเลี้ยง สัตว์ ซึ่งบริษัทแปรรูปอาหารสัตว์ได้ไปลงทุนทำการ เกษตรแบบมีพันธสัญญา (Contract Farming) ในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น กัมพูชา ลาว และพม่า และ

นำข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เหล่านั้นกลับมาแปรรูปที่ ประเทศไทย เป็นต้น บทบาทที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของ ผู้ประกอบการ คือ ต้องพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่ม (Value Added) ให้กับสินค้าเกษตร ซึ่งอาจทำได้ หลายรูปแบบ เช่น สร้างอรรถประโยชน์ของสินค้า ภาพลักษณ์สินค้า การแปรรูป บรรจุภัณฑ์ มาตรฐาน สินค้า การตรวจสอบย้อนกลับได้ และกระบวนการผลิต ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งปัจจุบันแนวโน้มความ ต้องการของตลาดให้ความสำคัญกับกระแสสุขภาพ ดังนั้นผลิตภัณฑ์อาหารสุขภาพ (Functional Foods) จึงเป็นแนวทางในการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรได้สูงมาก ปลายน้ำ คือ ผู้ส่งออก ในบางครั้งผู้แปรรูปทำ หน้าที่ในการส่งออกโดยตรง จะต้องพัฒนาในด้านการ ลดต้นทุนโลจิสติกส์ การปรับปรุงมาตรฐานสินค้าให้ ได้การรับรองคุณภาพสากล มีใบรับรองถิ่นกำเนิด สินค้า และสามารถตรวจสอบย้อนกลับได้ หลังจากเปิด AEC นั้น แต่ละประเทศในอาเซียนจะเข้มงวดเรื่อง มาตรการด้านสุขอนามัย (SPS) และความปลอดภัย ด้านอาหาร ซึ่งจะถูกนำมาเป็นเงื่อนไขทางการค้า ที่สำคัญ

ภาครัฐ เป็นองค์กรสนับสนุนเพื่อให้ห่วงโซ่อุปทาน ของสินค้าเกษตรมีประสิทธิภาพ ภาครัฐควรพัฒนาใน ด้านการวิจัยและพัฒนาที่เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพ การผลิตทั้งด้านพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ เทคโนโลยีการผลิต การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้กับสินค้า และถ่ายทอดองค์ความรู้เหล่านี้ไปยัง เกษตรกรและผู้ประกอบการ นอกจากนั้นรัฐบาลควร พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์เพื่อ รองรับการเปิด AEC อีกทั้งควรมีนโยบายที่เอื้อยวหรือ ปกป้องผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่ได้รับผลกระทบทั้งใน ด้าน การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน และการบริหาร การนำเข้าโดยนำมาตราการด้านสุขอนามัยและ สุขอนามัยพืช (SPS) ความปลอดภัยด้านอาหาร และ ใบรับรองถิ่นกำเนิดสินค้ามาเป็นเงื่อนไขสำคัญทางการค้า และใช้มาตรการปกป้องพิเศษสำหรับสินค้าเกษตร ที่ได้รับผลกระทบมาก

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2555. ผลการวิเคราะห์ศักยภาพการแข่งขันของสินค้าเกษตรที่สำคัญของไทยในอาเซียนด้วยวิธี TCM. http://www.dld.go.th/planning/th/images/stories/section-24/AEC_1/content_aec_4.pdf. ค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2556.

กรมอาเซียน กระทรวงการต่างประเทศ. 2556. ASEAN Mini Book. <http://www.mfa.go.th/asean/contents/files/asean-media-center-20130815-110431-164135.pdf>. ค้นเมื่อ 16 สิงหาคม 2556.

ดำรง สีนานุรักษ์, จักริ สุจริตธรรม, วราภรณ์ ปัญญาวดี, และศิริพร กิริติการกุล. 2551. โครงการการสังเคราะห์โอกาสการทำธุรกิจโคนม และความสามารถในการแข่งขันของไทยกับประเทศในลุ่มน้ำโขง (GMS). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สุภาวดี โพธิยะราช, อะคร้าว อนันต์, กฤษ เอี่ยมฐานนท์, อนพัทธ์ หนองคู, ชวัญ เพชรสว่าง, พิชรี สุริยะ และคณะ. 2555. การปรับตัวของธุรกิจโคเนื้อและโคนมของประเทศไทยต่อผลกระทบของนโยบายการค้าเสรี. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2556. การเตรียมความพร้อมของประเทศไทยสู่ประชาคมอาเซียน. <http://www.nic.go.th/gsic/uploadfile/ASEAN-Community.pdf>. ค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2556.

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2556. สถิติการส่งออกและนำเข้าสินค้าเกษตร. <http://www.oae.go.th/main.php?filename=index>. ค้นเมื่อ 14 สิงหาคม 2556.

สำนักเศรษฐกิจการเกษตรระหว่างประเทศ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. 2556. การเตรียมความพร้อมภาคเกษตรไทยสู่การเป็น AEC. <http://www.oae.go.th/download/AEC/AEC.pdf>. ค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2556.